

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om stödjande av arbetslösas frivilliga studier och till lag om ändring av 6 § lagen om studiestöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om stödjande av arbetslösas frivilliga studier. Förslaget utgör den andra fasen i ett system som syftar till att på vissa villkor ge personer som länge varit i arbetslivet en möjlighet att få ett bättre utkomstskydd för studietiden än vad nu är fallet. Den första fasen, som trädde i kraft den 1 augusti 1997, gällde långtidsarbetslösa som påbörjar sina studier under läsåret 1997—1998 och var till sin natur ett separat program för viss tid. Det föreslagna systemet skall öka stödet för arbetslösas frivilliga studier också till andra arbetslösa och skall bli en del av ett permanent system.

I propositionen föreslås att en arbetslös för viss tid skall ha rätt till ett utkomstskydd som står på samma nivå som utkomstskyddet för arbetslösa också under den tid han eller hon deltar i frivilliga studier. Utkomstskyddet skall ligga på samma nivå som arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt tjänsten, grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd, beroende på till vilken förmån den som deltar i studierna skulle ha rätt till såsom arbetslös. Den nya förmånen skall kallas utbildningsdagpenning.

Villkor för beviljande av utbildningsdagpenning skall vara en arbetshistoria på minst 10 år under föregående 15 år och 4 månaders arbetslöshet under det år som föregår den tidpunkt då utbildningen inleds. Utbildningen skall vara yrkesutbildning på heltid, leda till examen och omfatta minst

20 studieveckor. Det skall också med hjälp av utbildningsdagpenningen vara möjligt att fortsätta sådana studier för lägre eller högre högskoleexamen som avbrutits före arbetslösheten. Också yrkesinriktad tilläggsutbildning omfattande minst 20 studieveckor samt specialiseringsstudier av motsvarande omfattning som ordnas vid yrkeshögskolor och universitet skall berättiga till utbildningsdagpenning.

Utbildningsdagpenning skall kunna betalas för högst 500 betalningsdagar. Att maximitiden uppfylls skall inte hindra att utbildningen fortsätter, med för den överskridande tiden betalas studiestöd. Utbildningsdagpenningens och arbetslöshetsdagpenningens sammanräknade maximala tid skall vara 586 dagar.

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna skall sköta beviljandet och utbetalningen av utbildningsdagpenningen. Utbildningsdagpenningen skall finansieras på samma sätt som arbetslöshetsförmånerna på motsvarande nivå. Det föreslås att i 6 § lagen om studiestöd skall göras de ändringar som föranleds av sammanjämkning av förmånerna.

Förslaget ansluter sig till budgetpropositionen för 1988 och är avsedd att behandlas i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1998. Utbildningsdagpenning skall betalas för frivillig utbildning som börjar den 1 augusti 1998 eller därefter.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Utkomstskyddet för arbetslösa och studier

Arbetslöshetsdagpenning betalas i syfte att trygga en arbetslös arbetssökandes utkomst och ersätta de ekonomiska förlusterna av arbetslöshet. Berättigad till arbetslöshetsdagpenning är en till Arbetskraftsbyrån anmäld, arbetsför arbetslös person som söker heltidsarbete, står till arbetsmarknadens förfogande och inte har kunnat anvisas arbete eller utbildning.

Enligt 5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) är en person som bör betraktas som heltidsstuderande inte berättigad till arbetslöshetsdagpenning. Begreppet studier på heltid har preciserats i 5 b § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 augusti 1997. Såsom studier på heltid betraktas studier i form av dagundervisning som en arbetslös har inlett vid ett gymnasium, en yrkesläroanstalt eller en folkhögskola samt studier som går ut på avläggande av högskoleexamen. Studierna för en person, vilken såsom arbetslös inleder andra studier, betraktas som studier på heltid enligt 1 mom., om den arbetsmängd som studierna kräver med beaktande av utbildnings- eller studieplanens omfattning, studiernas bindande natur, den tid personen tidigare har varit i arbete och den utbildning han tidigare förvärvat, är så stor att den utgör hinder för mottagande av heltidsarbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden. Utbildningen anses alltid ske på heltid, om den arbetsmängd som utbildnings- eller studieplanen förutsätter i genomsnitt utgör minst 25 undervisningstimmar i veckan eller i genomsnitt minst tre studieveckor i månaden. Begränsningen tillämpas inte på den vars studier har karaktären av hobby, inte heller på den som idkar kvällsstudier i gymnasium.

Studierna för en person som tidigare studerat på heltid betraktas som studier

på heltid, tills han bevisligen avslutat sina studier. Den som studerar i gymnasiet eller grundskolan anses alltid som studerande på heltid till utgången av läsåret. Begränsningen tillämpas inte på den i fråga om vilken det på basis av tidigare stadigvarande tid i arbete eller idkande av företagsverksamhet under studietiden är uppenbart att studierna inte utgör hinder för mottagande av heltidsarbete, inte heller på högskolestuderande som bevisligen har avbrutit sina studier för minst ett år.

Arbetsmarknadsstöd och studier

Om arbetsmarknadsstöd stadgas i lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993). Arbetsmarknadsstödet är ett stöd som är avsett att trygga utkomsten för en arbetslös när han söker arbete eller är föremål för Arbetskraftspolitiska åtgärder. Med hjälp av stödet främjas den arbetssökandes förutsättningar att söka sig och återvända till arbetsmarknaden. Genom hänvisning av en Arbetskraftsmyndighet kan sysselsättningen för den som får arbetsmarknadsstöd främjas så att personen deltar i Arbetspraktik, Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller yrkesväglednings- och rehabiliteringsåtgärder. Arbetsmarknadsstödet skiljer sig från utkomstskyddet för arbetslösa genom att det utbetalas också under tiden för aktiva Arbetskraftspolitiska åtgärder. En person som betraktas som heltidsstuderande är inte berättigad till arbetsmarknadsstöd. Den som får arbetsmarknadsstöd kan delta i Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning med denna förmån. Andra studier på heltid utgör däremot ett hinder för erhållande av arbetsmarknadsstöd.

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning är en vuxenutbildningsform som administreras av arbetsministeriet. Den grundar sig på lagen om Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990), som trädde i kraft vid ingången av 1991. Utbildningen består till största delen av vidareutbildning och fortbildning (47,3 procent).

Grundutbildningens och omskolningens andel uppgår till 10,3 procent. År 1996 omfattade utbildningen i genomsnitt 4,1 månader men längden varierar mycket, allt från några veckor till drygt ett år. En del av utbildningen leder till examen, till en del av examen eller till någon annan erkänd behörighet eller till ett certifikat. En viktig satsning är att förebygga långtidsarbetslöshet och effektivisera de långtidsarbetslösas möjligheter att återvända till arbetslivet.

De ekonomiska förmånerna under den tid arbetskraftsutbildningen varar utgörs av utbildningsstöd och arbetsmarknadsstöd samt ersättning för uppehälle och inkvartering. Utbildningsstödet belopp bestäms enligt samma grunder som arbetslöshetsdagpenningen. Berättigad till utbildningsstöd är en studerande som fyllt 17 år och som har uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och för vilken maximitiden för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa inte har uppfyllts. Utbildningsstödet är en från systemet med utkomstskydd för arbetslösa fristående förmån, vilket innebär att utbildningstiden inte räknas in i maximitiden för utkomstskyddet. Arbetsmarknadsstöd kan betalas till studerande som inte uppfyller arbetsvillkoret eller för vilka maximitiden i fråga om perioden för utkomstskyddet har uppfyllts. Studerande som får utbildningsstöd eller arbetsmarknadsstöd till fullt belopp kan dessutom få ersättning för måltids- och resekostnader. Ersättningen för uppehälle är en skattefri förmån och beloppet är 30 mk per dag. Ersättning för inkvartering kan betalas till en studerande som deltar i en utbildning utanför sin pendlingsregion och som åsamkas extra inkvarteringskostnader. Också ersättningen för inkvartering är en skattefri förmån och beloppet uppgår till 30 mk per dag.

Utkomstskydd vid frivillig vuxenutbildning för den som varit arbetslös

Om en arbetslös inleder studier i frivillig utbildning på heltid, överförs han eller hon från utkomstskyddet för arbetslösa till studiestödet. Enligt lagen om studiestöd (65/1994) är en studerande berättigad till studiepenning. För en hög-

skolestuderande är studiepenningens belopp 1 540 mk och för studerande vid någon annan läroanstalt 1 270 mk per månad. Om studeranden har fyllt 30 år innan studierna inleds, kan han vara berättigad till studiepenning, förutsatt att vissa tilläggsvillkor uppfylls. Vuxenstudiepenningen är 25 procent av nivån på studerandens fasta inkomster per månad före studierna, dock högst 2 800 mk och minst 1 540 mk i månaden. För en person som varit arbetslös i mer än ett år bestäms nivån på vuxenstudiepenningen enligt utkomstskyddet för arbetslösa, och då beviljas vuxenstudiepenning i praktiken enligt minimibeloppet. Vid sidan av studiepenningen och vuxenstudiepenningen är studeranden berättigad till statsborgen för studielån som är 1 300 mk i månaden för den som får studiepenning och 1 800 mk i månaden för den som får vuxenstudiepenning. Studiestöd betalas enbart för studiemånaderna. Den som pga. att arbetsgivaren av ekonomiska skäl eller produktionskäl tvingats minska på arbetskraften eller pga. att arbetsgivaren har upphört med verksamheten har blivit uppsagd kan utöver studiestöd få avgångsbidragets vuxenutbildningstillägg, om han har fyllt 30 år då han förlorar sin arbetsplats och om han påbörjar utbildningen inom två år efter att arbets- eller tjänsteförhållandet upphört. Utbildnings- och avgångsbidragsfonden beviljar och betalar avgångsbidragets vuxenutbildningstillägg.

Stöd för frivillig utbildning till långtidsarbetslös

I anslutning till totalreformen av utkomstskyddet för arbetslösa och som första fas av den s.k. utbildningsförsäkringen infördes stöd för frivillig utbildning för långtidsarbetslösa. Lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) trädde i kraft den 1 augusti 1997. Lagen tillämpas på utbildning som inleds mellan den 1 augusti 1997 och den 31 juli 1998. Det är alltså fråga om ett tidsbundet specialprogram för långtidsarbetslösa.

Enligt lagen har en långtidsarbetslös som i minst 12 år under en granskningsperiod på 18 har varit på arbetsmarknaden i lönearbete eller företagare rätt till

en förmån på samma nivå som arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd under den tid han deltar i frivillig utbildning som främjar yrkesfärdigheterna. Utbildningen skall ske på heltid, den skall leda till examen och omfatta minst 20 studieveckor. Det är möjligt att återuppta studier som har avbrutits före arbetslöshetens början och som leder till lägre eller högre högskoleexamen. Det är möjligt att fullgöra grundskolans lärokurs eller slutföra gymnasiet lärokurs, om avsaknaden av dessa utgör ett hinder för sysselsättning eller deltagande i yrkesutbildning. Också yrkesinriktad tilläggsutbildning som omfattar minst 20 studieveckor samt specialiseringsstudier av samma omfattning vid yrkeshögskolor och universitet berättigar till stöd.

Stöd kan betalas under högst två år, dock högst till utgången av 1999. Folkpensionsanstalten och de arbetslöshetskassor som avses i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) sköter beviljandet och utbetalningen av förmånen. Förmånen finansieras i sin helhet med statsmedel. I statsbudgeten för 1997 har avsatts ett reservationsanslag på 300 miljoner mark under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel för betalning av förmånerna och 337 miljoner mark under undervisningsministeriets huvudtitel för finansiering av utbildningsplatser.

1.2. Bedömning av nuläget

I regeringens ovan i punkt 1.1. relaterade proposition angående stöd till långtidsarbetslösa (regeringens proposition med förslag till lag om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier och ändring av 6 § lagen om studiestöd, RP 37/1997 rd) bedöms mera ingående innehållet i de nuvarande systemen för utkomstskyddet under arbetslöshetstid och vuxenstudier och de problem som gäller deras inbördes förhållanden. En viktig slutsats är att det största hindret för att arbetslösa skall söka sig till frivillig yrkesutbildning är den lägre nivån på de förmåner som betalas under utbildningstiden, jämfört med nivån på utkomstskyddet för arbetslösa. Obalansen mellan förmånerna har lett till dels till minskat antal personer som söker sig till frivillig utbildning, dels till arrangemang

genom vilka man försöker behålla rätten till arbetslöshetsdagpenning under helhetsstudier. För att kunna studera med hjälp av utkomstskyddet för arbetslösa har allt flera valt olika former av kvälls-, distans- och flerformsstudier.

Systemet för stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier har varit i kraft från ingången av augusti 1997. I motiveringen till den nämnda propositionen konstateras det i avsnitten om de ekonomiska verkningarna att regeringen kommer att utvärdera programmets framskridning samt dess kostnader i december 1997. På grundvalen av erfarenheterna hittills har det dock redan klart visat sig att endast en bråkdel av det antal långtidsarbetslösa, som uppskattades i propositionen, har använt sig av stödet och sökt sig till och antagits till frivilliga studier. Bedömningen i propositionen byggde på statistiska uppgifter om de långtidsarbetslösas antal, ålders- och utbildningsstruktur samt arbetshistoria relaterade till villkoren för erhållande av stöd.

Benägenheten att söka sig till frivilliga studier och utbildning bedömdes i propositionen med rätt så schematiska antaganden, eftersom det inte fanns några pålitliga uppgifter om målgruppens utbildningsbenägenhet. Utgångspunkten var dock de generella resultaten av utbildningsundersökningarna och enligt dem var utbildningsbenägenheten större hos kvinnor och långt utbildade, medan motivationen å andra sidan sjönk med åldern. I detta avseende har erfarenheterna av utbildningsstödet för långtidsarbetslösa gått i samma riktning.

Fram till slutet av september var 336 studerande mottagare av stöd för utbildning av långtidsarbetslösa. Det hittills låga antalet stödtagare har särskilt berott på tidpunkten då lagen trädde i kraft: lagen godkändes av riksdagen vid slutet av juni 1997 och stadfästes vid slutet av juli 1997, medan största delen valen till studierna under höstterminen 1997 byggde på gemensam ansökningar våren 1997 och urvalsprov som ordnats på sommaren. De långtidsarbetslösa hade i fråga om dessa urval inte ännu kännedom om de nya stödformerna. Efter det lagen godkänts och trätt i kraft har både undervisningsförvaltningen, arbetsförvaltning-

en och arbetslöshetskassorna informerat om stödet, de sistnämnda i synnerhet med satsning på målgruppen. Detta kan antas öka antalet stödtagare i framtiden.

En annan faktor som har kunnat påverka antalet stödtagare är att de långtidsarbetslösa skall söka sig till och försöka komma med i frivillig utbildning, och också komma till den utbildning de eftersträvar. Det finns inga uppföljningsuppgifter om hur många som sökt sig till, men inte kommit med i de utbildning de eftersträvat.

En tredje orsak till att antalet stödtagare är mindre än beräknat kan vara de strama villkoren för stödet. De långtidsarbetslösa har i synnerhet ansett kravet beträffande arbetshistoria vara alltför krävande på många punkter. I vissa situationer har förvärvsarbete funnits i krävda 12 år, men villkoren för arbetshistorians granskningsperiod eller intjäningstid har hindrat att stöd beviljas.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Allmänt

Ställningstaganden som gäller utvecklande av utkomstskyddet under tiden för arbetslösas yrkesutbildning och även mera allmänt utkomstskyddet vid vuxenutbildning ingår i regeringens beslut som ansluter sig till den gällande helhetsuppgörelsen (10.9.1995), åtgärder som Finlands sysselsättningsprogram förutsätter (19.10.1995) samt den våren 1996 genomförda reformen av utkomstskyddet för arbetslösa (26.4.1996 och 8.5.1996). De sistnämnda ställningstagandenas centrala innehåll är att det i anslutning till reformen av utkomstskyddet för arbetslösa "skall utredas på vilket sätt den reform som hänför sig till arbetslösas rätt att under yrkesutbildningstiden få utkomstskydd som motsvarar dagpenning avvägd enligt förtjänsten skall fortsätta år 1998."

Statsrådets kansli utnämnde landshövding Kalevi Kivistö och direktör Tuulikki Petäjaniemi till utredare med uppgift att före utgången av 1996 framlägga de förslag och utredningar som regeringen avsåg i sitt beslut av den 8 maj 1995. Promemorior överlämnades till statsrådets kansli den 8 januari 1997, och i den föreslogs en tredelad reform. Den första fasen gäller långtidsarbets-

lösa (utbildningsstöd till långtidsarbetslösa). Enligt utredarna skall i den andra fasen, år 1998, de arbetslösas rätt att under den frivilliga utbildningen få utkomstskydd som är på samma nivå som arbetslöshetsdagpenningen på vissa villkor som gäller arbetshistoria, arbetslöshetens varaktighet och fastställandet av utkomstskyddet utvidgas till att gälla också andra arbetslösa än långtidsarbetslösa (stöd till arbetslösa för frivillig utbildning). I den tredje fasen, år 1999, skall reformen utsträckas också till dem som är studielediga från sitt arbete, dock så att utkomstskyddet då är lägre än nivån på arbetslöshetsdagpenningen (vuxenutbildningsstöd).

Propositionen baserar sig i huvudsak på den av utredarna föreslagna modellen för 1998. Vid utarbetandet av propositionen har dessutom beaktats erfarenheterna vid beredningen av den första fasen, vid verkställigheten och särskilt vid användningen av stödet hittills.

2.2. Propositionens mål

Att öppna nya möjligheter till frivillig utbildning för arbetslösa utgör såväl i Finland som i andra länder en del av de allmänna strävandena att utveckla utkomstskyddet för arbetslösa så att det aktiverar de arbetslösa. Systemet med utkomstskydd för arbetslösa borde sporra den arbetslösa att söka arbete och dessutom att aktivt utveckla sig själv och främja sysselsättningen med hjälp av utbildning. Därför borde systemet med utkomstskydd för arbetslösa utvecklas så att det sporrar till frivilligt deltagande i studier.

Syftet med det nya stödet för arbetslösas frivilliga studier är att göra förberedelser för de nya krav på yrkesskicklighet som utvecklingen inom arbetslivet ställer, genom att ordna en ny utbildningsmöjlighet för de vuxna i arbetsåldern som har sysselsättningssvårigheter.

Stödet för arbetslösas frivilliga studier är en utvidgning av utkomstskyddssystemet. Till sin förtjänstbundna del utvidgar den arbetslöshetsförsäkringens tillämpningsområde. Till den det är frågan om grundskydd för arbetslösa (grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd), utgör det en del av grundskyddet.

Den arbetslöse har själv rätt och frihet att besluta vilka grundförutsättningar den utbildning uppfyller som han söker sig till (frivillighet). På detta sätt utvidgas utbild-

ningsutbudet till de arbetslösa och ökas val-
möjligheterna, varvid den av undervisnings-
ministeriet finansierade och under den ly-
dande yrkesutbildningen och yrkesinriktade
utbildningen kan ställas till de arbetslösas
förfogande. Den som söker sig till utbild-
ningen skall uppfylla de urvalskriteriet som
ställs för utbildningen. Vid utbildningen an-
vänds det existerande utbildningsutbudet.

2.3. Lämpligt utbildningsutbud

Totalutbudet av utbildning som lämpar sig
för och uppfyller villkoren beträffande ut-
bildningsdagpenning för arbetslösa som sö-
ker sig till vuxenutbildning fördelar sig 1998
som följer:

	Totalantalet nybörjarplatser
Till grundexamina ledande utbildning i yrkesläroanstalterna och yrkeshögskolorna	7 000
Till examen ledande utbildning i ordinarie yrkeshögskolor	6 500
För fullgörande av grundskolans och gymnasiets lärokurs i vuxengymnasium, på vuxenlinjer och i folkhögskolor	3 500
Yrkesinriktad tilläggsutbildning, uppskattning i fråga om förberedande utbildning för yrkes- och specialyrkesexamina	10 000
Specialiseringsstudier vid yrkeshögskolor	3 500
Universitetens specialiseringsstudier	3 000

Utom dem som får utbildningsdagpenning
eller stöd för långtidsarbetslösas frivilliga
studier konkurrerar andra vuxenstuderande
om årsutbudet på 33 500 studieplatser inom
vuxenutbildningen. Ökningen i utbildnings-
utbudet är enligt sysselsättningsprogrammet
sammanlagt 10 200 årsstudieplatser
1997—1999, varav 4 200 inom den yrkesut-
bildning som leder till grundexamen, 4 300
inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen
och 1 000 inom universitetens påbygg-
nadsutbildning. Efterfrågan på frivillig vuxe-
nutbildning är i genomsnitt två gånger större
än utbudet, också om skillnaderna mellan
utbildningsområdena och -nivåerna är stora.
Utgångspunkten är att det otillräckliga ut-
bildningsutbudet inte skall få utgöra ett hin-
der för att arbetslösa som har rätt till utbild-
ningsdagpenning skall kunna idka frivilliga

studier. Å andra sidan får den omständighe-
ten att denna kategori av studerande söker
sig till ovan nämnda studier inte oskäligt för-
svåra möjligheterna för andra kategorier av
vuxenstuderande att kunna inleda samma
studier.

2.4. De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att en arbetslös
skall ha rätt till en förmån på samma nivå
som utkomstskyddet för arbetslösa (arbets-
löshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten,
grunddagpenning, fullt arbetsmarknadsstöd)
under den tid han deltar i frivillig utbild-
ning. Stödet kallas utbildningsdagpenning
och betalas till arbetslösa som söker sig och
antas till frivillig utbildning och som innan
utbildningen inleds har en arbetshistoria på
10 år under de 15 föregående år och en ar-
betslöshet på minst 4 månader under de 12
månader som föregår utbildningen.

Minimilängden på den arbetslöshetsperiod
som föregår utbildningen skall vara en tid
som motsvarar minst 86 hela arbetslöshets-
dagpenningsdagar dvs. fyra månader. En
minimilängd på arbetslösheten behövs speci-
ellt av två orsaker. Den arbetslöses möjlig-
heter att bli sysselsatt klarar oftast under
arbetslöshetens begynnelsemånader och möj-
ligheterna till direkt sysselsättning är då ock-
så störst. Å andra sidan ligger den ar-
betslöses utbildningsdagpenning på en vä-
sentligt högre nivå än studiestödet. Beviljan-
de av utbildningsdagpenning utan en mini-
mitid för arbetslösheten kunde leda till spe-
kulation och att systemet utnyttjas i stället
för det allmänna studiestödet. Mot kravet på
minimitid för arbetslösheten kan anföras den
synpunkten att det står i motsats till grund-
linjen för de aktiva åtgärderna enligt det för-
slagna systemet: innan en arbetslös kan
börja förbättra sin egen arbetsmark-
nadsduglighet, förutsätts det en passiv ar-
betslöshetsperiod. Denna passiverande verk-
kan minskas dock av sättet att granska om
arbetslöshetsvillkoret uppfylls, vilket tillåter
t.ex. att kortvariga arbeten tas emot under
tiden mellan det att den arbetslöse söker sig
till utbildning och utbildningen börjar.

På samma sätt som i fråga om utbildnings-
stödet till långtidsarbetslösa skall tyngd-
punkten för den som kommer med i syste-
met med utbildningsdagpenning ligga på
långvarigare utbildning som leder till yrke-
sinriktad grundutbildning och andra exami-

na. Sådan yrkesutbildning på heltid som leder till examen och som har en omfattning på minst 20 studieveckor skall ge rätt till utbildningsdagpenning. Också fortsättning av studier som börjat före arbetslösheten och som leder till högskoleexamen skall ge rätt till utbildningsdagpenning. En person skall dock inte ha möjlighet att fortsätta sina studier på heltid med utbildningsdagpenning enbart efter en arbetslöshetsperiod på fyra månader, eftersom bestämmelserna om heltidsstudier enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa hindrar att förmånen betalas. Det skall också vara möjligt att fullgöra grundskolans lärokurs eller slutföra gymnasiet lärokurs, om avsaknaden av dessa utgör ett hinder för sysselsättning eller deltagande i yrkesutbildning. Yrkesinriktad tilläggsutbildning som omfattar minst 20 studieveckor samt specialiseringsstudier av samma omfattning vid yrkeshögskolor och universitet berättigar till denna förmån.

En väsentlig skillnad jämfört med stödet till långtidsarbetslösa för frivillig utbildning är att utbildningsdagpenningarna skall beaktas i maximitiden för betalning av arbetslöshetsdagpenning och tvärtom. Maximibetalningstiden för arbetslöshetsdagpenning och utbildningsdagpenning skall enligt förslaget vara 586 dagar, vari beaktas minimitiden på 86 dagar för arbetslösheten. Maximibetalningstiden för den förmån som betalas i form av utbildningsdagpenning skall enligt förslaget vara 500 dagar, vilket motsvarar ungefär två år. Om maximibetalningstiden för utbildningsdagpenningen, som betalas på samma nivå som förtjänstdagpenningen eller grunddagpenningen, upphör, betalas den återstående utbildningsdagpenningsperioden på samma nivå som arbetsmarknadsstödet. Att den maximala tiden fylls skall inte hindra att utbildningen fortsätter, men för studietiden därefter skall studiestödet utgöra utkomstskydd.

Folkpensionsanstalten och de i arbetslöshetskasslagen avsedda arbetslöshetskassorna skall sköta beviljandet och utbetalningen av utbildningsdagpenningen. Dessutom föreslås det att i samband med Utbildnings- och avgångsbidragsfonden inrättas en nämnd med uppgift att ge utlåtande om principiella frågor till de instanser som har hand om verkställigheten av utbildningsdagpenningen. I nämnden skall staten och centralorganisationerna på arbetsmarknaden vara företrädade.

Utbildningsdagpenningen skall finansieras

på samma sätt som motsvarande arbetslöshetsförmåner. Avsikten är dock att förhandlingar från år 1999 skall föras om principerna för finansieringen av utbildningsdagpenningen, som skall betalas på samma nivå som utkomstskyddet och att avgörandena om detta skall avtalas separat mellan regeringen och centralorganisationerna på arbetsmarknaden.

Öppnande av möjligheten till frivillig utbildning utan att den arbetslöse mister sitt utkomstskydd på samma nivå som utkomstskyddet för arbetslösa är en väsentlig förbättring jämfört med nuläget. Det föreslagna systemet skapar bättre möjligheter än nu för de arbetslösa att delta i långvarig, frivillig utbildning som främjar deras yrkesberedskap och förbättrar deras förutsättningar att återvända till arbetsmarknaden.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Utgifterna för utbildningsdagpenningen

Det beräknas att det 1998 finns 410 000 arbetslösa som har rätt till utbildningsdagpenning och vilkas arbetslöshet under året överstiger 4 månader, och 1999 är deras antal 350 000. Av dem är 1998 cirka 210 000 män och 1999 180 000. Av de arbetslösa som uppfyller arbetslöshetsvillkoret kommer 1998 ungefär 30 %, dvs 120 000, och 1999 105 000 också att uppfylla arbetshistorievillkoret. Medelåldern på dem som uppfyller arbetshistorievillkoret kommer att vara 46 år. Beräkningen av antalet arbetslösa bygger på arbetsministeriets registeruppgifter, som har kompletterats med finansministeriets kalkyl över arbetslöshetens utveckling. Beräkningen av hur de arbetslösas arbetshistorievillkor slår in bygger på sambruk av statistikcentralens olika register.

Bedömningen av hur de arbetslösa söker sig till frivilliga studier och utbildningsdagpenning har gjorts på basis av statistikcentralens Vuxenutbildningsundersökning 1995. Vid bedömningen har beaktats att de arbetslösas utbildningsbenägenhet minskar med åldern och är högre bland kvinnor och långt utbildade. Stor betydelse kan det också ha hur de arbetslösa som söker sig till frivillig utbildning klarar sig i urvalen och får tillträde till utbildning. I detta avseende finns det dock inte några utredningar att tillgå och

inverkan har inte bedömts i ekonomiska verkningar. Till exempel i den arbetskraftspolitiska utbildningen leder dock cirka 50 % av ansökningarna till att arbetskraftspolitisk utbildning påbörjas. Ansökningar och tillträde till utbildning har bedömts också på basis av erfarenheterna av användningen av stödet för långtidsarbetslösas frivilliga studier samt uppgifterna om användningen av vuxenstudiepenningen.

Med tillämpning av resultaten av vuxenutbildningsundersökningen har det bedömts att cirka 11 % av målgruppen, dvs. cirka 6 600 personer 1998, kommer att inleda studier med utbildningsstödet, varvid det i beräkningarna har antagits att 50 % av alla som inleder studierna kommer att göra det under höstterminen. År 1999 torde cirka 11 000 arbetslösa påbörja utbildning. Medelåldern på de arbetslösa som får utbildningsdagpenning kommer att vara 42 år. Av dem deltar 75 % i examina på grundstadiet eller omedelbart därpå följande examina samt i yrkesutbildning och -kurser. Uppskattningsvis cirka 1 600 personer kommer att delta i utbildning som förutsätts för studentexamen eller examen på institutsnivå.

På grund av arbetshistorian kommer nästan 90 % av de arbetslösas utbildningsdagpenning att gälla mottagare av förtjänstdagpenning och endast 10 % mottagare av grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd. I kostnadskalkylerna har det antagits att utbildningsdagpenningarna är lika stora som motsvarande arbetslöshetsdagpenningar enligt kön och ålder. Härvid är förtjänstdagpenningen 1998 i genomsnitt 217 mark, arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen 128 mark och den genomsnittliga utbildningsdagpenningen 207 mark. Utgifterna för utbildningsdagpenningen stiger 1998 till 130 miljoner mark, varav andelen dagpenningar avvägda enligt förtjänsten är 120 miljoner mark. År 1999 kommer kostnaderna för utbildningsdagpenningen att vara 470 miljoner mark, varav andelen dagpenningar avvägda enligt förtjänsten är 440 miljoner mark och grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet andel sammanlagt 30 miljoner mark. Efter 1999 beräknas det att totalutgifternas nivå hålls på cirka 450 miljoner mark. Också om det bedöms att antalet arbetslösa minskar, vilket minskar målgruppens storlek, kan förändringar i beteendet å andra sidan öka totalutgifterna. På sikt är alltså osäkerhetsfaktorer förknippade med

kostnadsutvecklingen.

Utbildningsdagpenningen för arbetslösa skall finansieras som motsvarande arbetslöshetsförmåner. Härvid kommer statens finansieringsandel i utkomstskyddet 1998 att vara cirka 64 miljoner mark, arbetsgivarnas 50 miljoner mark och arbetslöshetskassornas cirka 6 miljoner mark. Kostnaden för utbildningsdagpenning som betalas såsom grundskydd kommer att vara cirka 10 miljoner mark, varvid statens utgifter för utbildningsdagpenningen 1998 är knappt 74 miljoner mark. Utgifterna för utbildningsdagpenningen 1999 beräknas till sammanlagt cirka 470 miljoner mark. Med motsvarande kostnadsfördelning är statens andel i utkomstskyddet 220 miljoner mark, arbetsgivarnas 177 miljoner mark och arbetslöshetskassornas drygt 20 miljoner mark. Såsom grundskydd beräknas utbildningsdagpenningen kosta knappt 30 miljoner mark 1999, varvid statens andel av utgifterna för utbildningsdagpenningen blir sammanlagt cirka 250 miljoner mark 1999.

Dessutom kan statens utgifter öka på grund av nivåskillnaden mellan den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen och grunddagpenningen och på grund av att ersättningsperioden blir längre. Systemet med utbildningsdagpenning kan i vissa fall förlänga ersättningsperioden, dock med högst 86 ersättningsdagar. När man beaktar att övergången från utkomstskyddet för arbetslösa till utbildningsdagpenning minskar utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, ökar kostnaderna i nettobelopp sannolikt mycket litet. Å andra sidan minskar stöder för arbetslösas frivilliga utbildning inte på kort sikt kostnaderna för arbetslösheten.

Utbildningsplatserna

Det uppskattas att 6 700 arbetslösa 1998 kommer att söka sig till frivillig utbildning, som ger rätt till utbildningsdagpenning, och 1999 kommer uppskattningsvis 11 000 arbetslösa att inleda utbildning. En del av dem som inleder sin utbildning 1998 fortsätter sin utbildning också 1999. Utbudet på lämplig utbildning, som 1997—1999 i enlighet med statsrådets sysselsättningsprogram av den 18 oktober 1995 har ökat med ca 10 000 utbildningsplatser per år. För finansieringen av de nämnda utbildningsplatserna skall i statsbudgeterna för 1998 och 1999 reserveras 337 miljoner mark under undervis-

ningsministeriets huvudtitel. På basis av de ovan relaterade kalkylerade antagandena kommer ökningen av utbildningsutbudet att täcka den ökade efterfrågan 1997—1999.

Avsikten är att utvecklingen beträffande utbildningsdagpenningarna och tillräckligt utbildningsutbud skall granskas i början av 1998. Om kostnaderna eller efterfrågan på utbildning överstiger de beräknade volymerna, finns det beredskap att öka anslagen eller åtstrama stödvillkoren.

4. Beredningen av ärendet

Systemet för stödjande av arbetslösas frivilliga utbildning har beretts av en särskild

ministergrupp som tillsatts av statsrådets kansli. Ministergruppens arbete har baserat sig på de förslag och utredningar som lagts fram i promemorian den 8 januari 1997 av utredarna av utbildningsförsäkringen. Ministergruppen har hört arbetsmarknadsparterna i frågan.

Tjänstemannaberedningen har skett i samarbete mellan arbetsministeriet, undervisningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har hörts företrädare för centralorganisationerna på arbetsmarknaden samt folkpensionsanstalten och arbetslöshetskasssystemet, som skall sörja för verkställigheten av utbildningsdagpenningen.

DETALJMOTIVERING

1. Motiveringen till lagförslagen

1.1. Lagen om stödjande av arbetslösa frivilliga studier

1 §. *Tillämpningsområde.* I paragrafen definieras lagens tillämpningsområde. Rätt till förmån enligt lagen har personer bosatta i Finland, dvs. personer som är stadigvarande bosatta i Finland enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993).

2 §. *Verkställighet.* Det föreslås att Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna skall ha till uppgift att bevilja och utbetala stödet. Dessa inrättningar sköter också utbetalningen av dagpenningen avvägd enligt förtjänsten och grunddagpenningen samt arbetsmarknadsstödet. De viktigaste grunderna för bestämmande av dessa förmåner skall också tillämpas på stödet under utbildningstid. Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna hör till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde, varför övervakningen och ledningen av dem också i fråga om betalning av stödet under utbildningstiden ankommer på social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela inrättningarna i fråga behövliga bestämmelser om beviljandet och utbetalningen av stödet, på samma sätt som när det gäller förmånerna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Arbetskraftsbyråerna skall under arbetsministeriet sörja för att uppgifterna om arbetssökande och utbildning meddelas till dem som betalar ut stödet. Undervisningsministeriet ansvarar i egenskap av högsta myndighet för den frivilliga utbildningen samt dess förvaltning samt det allmänna studiestödet. Ansvaret för finansieringen och anordnandet av utbildningen ankommer således på undervisningsministeriet.

I syfte att förenhetliga tillämpningspraxis föreslås att en särskild nämnd skall inrättas i anslutning till utbildnings- och avgångsbidragsfonden. Om fonden bestäms i lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990). Avsikten är att nämnden skall ha till uppgift att till de instanser som sköter verkställigheten i fråga om utbildningsdagpenning avge utlåtanden om principiella tillämpningsfrågor. I nämnden skall staten och

de viktigaste centralorganisationerna på arbetsmarknaden vara företrädade. Närmare bestämmelser om nämndes sammansättning, uppgifter och de ärenden beträffande vilka utlåtande skall inhämtas hos utfärdas genom förordning.

3 §. *Utbildningsdagpenning.* En studerande har under utbildningstiden rätt till utbildningsdagpenning enligt vad som bestäms om arbetslöshetsdagpenning i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller om arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd. Beträffande de allmänna villkoren för utbildningsdagpenning, dess storlek och inverkan av andra inkomster gäller således samma bestämmelser som för arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd. Förvärvsinkomsterna under utbildningstiden skall tillämpas som i arbetslöshetsförmån, de sociala förmånerna skall på samma sätt som i fråga om arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd minska utbildningsdagpenningen och utbetalningen av utbildningsdagpenningen förhindras i de situationer som nämns i 5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vissa bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall enligt förslaget inte tillämpas på den förmån som betalas såsom utbildningsdagpenning. Lagens 7—11 § och 17—20 § lagen om arbetsmarknadsstöd, som gäller vägran att ta emot eller avgång från arbete eller utbildning eller på grund av andra arbetsmarknadsförseelser föreskrivna frister utan ersättning eller förpliktelser att vara i arbete, skall inte tillämpas, om en person under en i denna lag avsedd utbildningstid förfar på det sätt som avses i bestämmelsen. Även om den som får utbildningsdagpenning förutsätts vara arbetsökande, skall han dock inte på grund av heltidsstudier anses vara arbetslös arbetsökande och tillämpning av de ovannämnda sanktionsbestämmelserna under utbildningstiden kommer således inte i fråga. Sanktionsbestämmelserna skall tillämpas, om till exempel avgång från eller vägran att ta emot arbete har skett innan den i lagen avsedda utbildningen inletts. Avgång från arbete innan utbildningen inletts eller vägran att ta emot arbete förhindrar betalning av arbetslöshetsdagpenning för en bestämd tid, vars frist löper också under tiden för utbildning-

en. Däremot skall inte förpliktelsen enligt 11 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa att vara 8 veckor i arbete eller utbildning, och som är en följd bland annat av upprepad vägran att ta emot arbete, löpa under frivillig utbildning. Detsamma gäller den i 20 § lagen om arbetsmarknadsstöd avsedda påföljden.

Bestämmelsen i 26 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som gäller maximibetalningstiden för arbetslöshetsdagpenning skall inte tillämpas på utbildningsdagpenningen, utan i lagens 7 § skall separat tas in en bestämmelse som gäller maximibetalningstiden för utbildningsdagpenning. En person som får utbildningsdagpenning skall sålunda inte ha rätt till s.k. tilläggsdagar enligt utkomstskyddet för arbetslösa, dvs. att en person kan få arbetslöshetsdagpenning till 60 års ålder, om han har fyllt 57 år innan maximibetalningstiden 500 dagar för arbetslöshetsdagpenningen uppfylls. Eftersom 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte skall tillämpas, börjar beräkningen av maximibetalningstiden för utbildningsdagpenningen inte från början och dess storlek förändras inte heller på grund av förvärsarbete under utbildningstiden. Också om en studerande till exempel under ferietiden är i förvärsarbete, skall detta inte inverka på tiden för utbildningsdagpenningen, men arbete under studietiden duger efter utbildningens slut som arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

På utbildningsdagpenning som betalas såsom arbetsmarknadsstöd skall inte tillämpas behovsprövning enligt lagen om arbetsmarknadsstöd eller bestämmelserna om partiellt arbetsmarknadsstöd. Bestämmelsen om maximitid i 7 § gäller också arbetsmarknadsstöd.

I 2 mom. konstateras det förfarings sätt som skall tillämpas i fråga om utbildningsdagpenningen. Utbildningsdagpenning söks och besluten om det skall ges för hela utbildningstiden. Om det medan utbildningen pågår sker förändringar i förhållandena, skall studeranden enligt 9 § meddela den som betalar stödet. Också annars tillämpas vid beviljande av utbildningsstöd och ändringssökande motsvarande bestämmelser som gäller arbetslöshetsförmåner. Även om lagens 13 § innehåller en allmän hänvisningsbestämmelse till annan lagstiftning, är det för klarhetens skull av nöden att ta in en särskild hänvisningsbestämmelse i lagen.

4 §. *Allmänna förutsättningar för erhållan-*

de av stöd. Enligt 1 mom. är beviljandet av stöd förknippat med inledande av utbildning. I 5 och 6 § bestäms om definitionen av utbildning som främjar yrkesfärdigheterna och studier på heltid.

Eftersom det är frågan om stöd för frivilliga studier, bör den person som har rätt till stöd försöka komma till och antas till den utbildning han eftersträvar. Till stöd skall också den vara berättigad som på heltid återupptar sådana studier som främjar yrkesfärdigheterna och som han avbrutit före arbetslösheten. Avsikten med bestämmelsen är att möjliggöra slutförande av studier som avbrutits före arbetslöshetens början. En studerande som för sina studier har erhållit någon annan förmån eller som har studerat på deltid med hjälp av utkomstskydd för arbetslösa och som avbryter sina studier för att eventuellt få en bättre förmån, har inte rätt till stöd. Ett villkor för förmånen är också att mottagaren skall uppfylla villkoren beträffande deltagande i studierna och deras framskridande, varom bestäms i 8 §.

Enligt 2 mom. skall alla de allmänna förutsättningarna för erhållande av stöd föreligga vid den tidpunkten när utbildningen inleds. Förutsättningar för erhållande av stöd är att sökanden när han inleder utbildningen är arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå (2 mom. 1 punkten). Dessutom förutsätts att han under 12 månader innan utbildningen inleds har varit arbetslös i sammanlagt minst fyra månader och att han har fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 86 dagar. Detta arbetslöshetsvillkor i 2 mom. 2 punkten skall konstateras som betalda arbetslöshetsförmånsdagar på basis av det s.k. 500-dagarsregistret eller utbetalningsuppgifterna för arbetsmarknadsstödet. Beräkningssättet beaktar faktorer som förhindrar betalning av arbetslöshetsförmånen, t.ex. frister utan ersättning eller s.k. karensr, eller förmånsperioder som betalats med stöd av någon annan lag, t.ex. sjukförsäkringslagen (364/1963). Också situationer som hör till jämkad arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstödet, såsom deltidsarbete eller tillfälliga arbetsförhållanden på mindre än en månad, skall beaktas när arbetslöshetstiden bedöms, när de betalda arbetslöshetsdagpenningarna beräknas ur 500-dagarsregistret, omvandlade att motsvara hela ersättningsdagar. Permittering jämställs med annan arbetslöshet. Uppfyllande av arbetslöshetsvill-

koret klarläggs ur utbetalningsregistren av förmånsutbetalaren, arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten.

Enligt 2 mom. 3 punkten är en allmän förutsättning för erhållande av stöd dessutom att sökanden har arbetat på arbetsmarknaden under sammanlagt 10 år under 15 år innan utbildningen inleds. Enligt bestämmelsen är en förutsättning att sökanden har intjänat sådan grundpension som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande under nämnda tid. När den nämnda arbetstiden om 10 år under 15 år räknas ut beaktas således allt förvärvsarbete som omfattas av arbetspensionslagarna såväl inom den privata som offentliga sektorn. Också pensionsförsäkrad företagsverksamhet samt arbete som utsänd arbetstagare medräknas i den krävda tiden i arbete till den del de är försäkrade i Finland. Likaså skall förvärvsarbete i medlemsstater i Europeiska ekonomiska sfären (EES) eller Europeiska unionen (EU) uppfylla arbetshistoriekravet, under förutsättning att personen har varit försäkrad i landet i fråga. Principen om beräkning av arbetshistorian skall motsvara den som beträffande arbetshistoria såsom förutsättning för deltidspension och arbetslöshetspension avses i lagarna om pension för arbetstagare. Med avvikelser från det sistnämnda skall arbetshistoriekravet dock i den skall också beaktas pensionsförsäkrat förvärvsarbete före fyllda 23 år.

Den arbetshistoria som krävs skall den som ansöker om stöd påvisa genom intyg från pensionsskyddscentralen och, vid behov, från statskontoret eller Kommunernas pensionsförsäkring. Dessutom kunde som komplettering beaktas annan av sökanden framlagd utredning om arbete i ett EES-land eller EU-land eller i ett sådant arbetsförhållande för vilket arbetsgivaren har försummat att göra anmälan till arbetsförhållanderegistret.

Pensionsförsäkrat förvärvsarbete kunde användas endast en gång för att fylla kravet på arbetshistoria. Av detta följer att rätt till ny utbildningsdagpenning uppstår först sedan arbetshistorie villkoret har uppfyllts på nytt efter den föregående utbildningshelheten. Om sökanden har fått stöd som avses i lagen om stödjande av långtidsarbetslösa frivilliga studier, inräknas i den i 2 mom. 3 punkten avsedda tiden i arbete endast tiden

efter det stödet erhållits.

5 §. *Utbildning som främjar yrkesfärdigheterna.* Som utbildning som berättigar till utbildningsdagpenning betraktas utbildning på heltid som omfattar minst 20 studieveckor och som ordnas vid en läroanstalt som står under finsk offentlig tillsyn, då utbildningen leder till yrkesinriktad grundexamen, examen på institutnivå eller yrkeshögskoleexamen, eller utgör förberedelse för yrkes- eller specialyrkesexamen som avläggs som fristående examen.

Likaså berättigar sådana studier på heltid av motsvarande omfattning på basis av tidigare avbrutna högskolestudier som en långtidsarbetslös bedriver i syfte att avlägga samma lägre eller högre högskoleexamen till utbildningsdagpenning. Bestämmelsen medger att utbildningsstöd kunde beviljas den som har avlagt t.ex. kandidatexamen i humanistiska vetenskaper enligt de gamla examensreglerna och fortsätter studier för avläggande av högre högskoleexamen på samma område. Ett viktigt kriterium är att han tidigare godkänts för att avlägga högre högskoleexamen. Stöd kan däremot inte beviljas personer som avlagt t.ex. vice notarie- eller socionomexamen och som vill fortsätta sina studier för att avlägga någon högre högskoleexamen. Härvid är det inte fråga om att fortsätta oavslutade studier, eftersom personen i tiden godkänts för att avlägga lägre högskoleexamen. Med samma examen avses också en examen i stället för en examen som slopats. Bestämmelsen syftar inte till att begränsa de alternativ för urval och inriktning som finns inom ramen för examen. Sålunda är det möjligt att inom examen välja till exempel ett nytt inriktningalternativ eller utbildningsprogram för att slutföra examen. Licentiat- och doktorsexamina, såsom vetenskapliga påbyggnadsexamina faller inte under stödet.

De s.k. handledande avsnittet i yrkesutbildningen utgör en del av den utbildning som leder till examen.

För avhjälpande av sådana brister i den allmänbildande utbildningen som utgör hinder för sysselsättning eller yrkesutbildning genom studier i motsvarande omfattning och på heltid slutförd grundskolans lärokurs eller tidigare inledda gymnasiestudier kunde ge rätt till utbildningsdagpenning. Utbildningsbehovet definieras dock tillsammans med arbetskraftsbyrån.

Den som deltar i utbildningsformer som

avses i 1 och 3 mom. beviljas utbildningsdagpenning alltid när de övriga villkoren för erhållande av stödet uppfylls. Utbildningen är en på individens egna val baserad, frivillig utbildning. Ett villkor för tillträde till utbildning eller beviljande är inte ett av myndighet konstaterat utbildningsbehov eller behovsprövning som myndigheten gör av sysselsättningspolitiska eller andra skäl.

Endast i de i 2 mom. avsedda fallen, när det är fråga om avläggande av grundskolans lärokurs eller slutförande av gymnasiet lärokurs, skall bristen på allmänbildande utbildning och individens utbildningsbehov konstateras genom åtgärd av myndigheten. I regeringens proposition om reform av det arbetskraftspolitiska systemet, som skall avges samtidigt som denna, föreslås att bestämmelser om att en plan för arbetssökande skall utarbetas i samarbete mellan arbetsökanden och myndigheten skall tas in i lagen om arbetskraftsservice (1005/1993). Ett villkor för att utbildningsdagpenning skall beviljas för utbildning som avses i 2 mom. är ett av myndigheten i 2 mom. konstaterat utbildningsbehov i nämnda plan.

Som utbildning som främjar yrkesfärdigheter och som berättigar till utbildningsdagpenning anses också sådan tilläggsutbildning för vuxna som omfattar minst 20 studieveckor samt specialiseringsstudier av motsvarande omfattning som ordnas vid universitet och yrkeshögskolor.

I 3 mom. 1 punkten bestäms om tilläggsutbildning för vuxna. Med yrkesinriktad tilläggsutbildning avses i lagen om finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning (1138/1996) sådan utbildning efter den grundläggande yrkesutbildningen som anknuter till arbetslivets uppgifter samt ordnande av examina (yrkesexamina och specialyrkesexamina). Länsstyrelserna har hand om anskaffning av tilläggsutbildning enligt finansieringslagen.

Hushållsundervisning och förberedande och rehabiliterande undervisning och handledning för handikappade studerande skall enligt 3 mom. 2 punkten likaså vara undervisning som ger rätt till utbildningsdagpenning.

I 3 mom. 3 punkten bestäms om specialiseringsstudier vid yrkeshögskolor och universitet såsom kompletterande utbildning. Universiteten och de ordinarie yrkeshögskolorna ordnar yrkesinriktade specialiseringsstudier, som kompletterar examenssystemet

och räcker länge (i regel omfattande 20—40 studieveckor). I fråga om yrkeshögskolorna är yrkesinriktade specialiseringsstudier enligt 3 § förordningen om yrkeshögskolestudier (256/1995) fortbildningsprogram som grundar sig på yrkeshögskoleexamen och leder till yrkesinriktade påbyggnadsexamina, eller andra omfattande fortbildningsprogram. Enligt 5 § i samma förordning är omfattningen av de yrkesinriktade specialiseringsstudierna 20—40 studieveckor. Av särskilda skäl kan undervisningsministeriet fastställa studiernas omfattning till mer än 40 studieveckor.

Den ovan i denna paragraf bestämda utbildningen kan ordnas i yrkesläroanstalter, yrkesutbildningscentrer för vuxna, yrkeshögskolor, yrkesinriktade specialläroanstalter, universitet, gymnasier, musikläroanstalter, idrottsutbildningscentrer, folkhögskolor, medborgarinstitut, studiecentraler och sommaruniversitet.

6 §. *Studier på heltid.* Som studier på heltid betraktas studier som är heltidsstudier enligt lagen om studiestöd och förordningen om studiestöd (260/1994). Detta syftar till att säkerställa att heltid bestäms på samma sätt vid tillämpning av olika lagar.

Enligt 3 § förordningen om studiestöd anses som heltidsstudier studier i form av dagstudier vid gymnasier, yrkesläroanstalter eller folkhögskolor samt studier som bedrivs för avläggande av högskoleexamen. Annan utbildning betraktas som heltidsstudier, om den arbetsmängd som studierna kräver uppskattas uppgå till minst 25 veckotimmar eller i genomsnitt minst tre studieveckor per stödmånad. Som heltidsstudier anses även studier vid ett vuxengymnasium eller en yrkesläroanstalts kvällslinje när en person som tidigare studerat på heltid i minst två månader har övergått till att bedriva samma studier som kvällsstuderande.

Definitionen motsvarar definitionen av heltid i lagen om stödande av långtidsarbetslösas frivilliga studier och definitionen av heltidsstudier i 5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Avsikten är att definitionen i förordningen om studiestöd skall preciseras i samband med revideringen av utbildningslagstiftningen, vilket återspeglas också i regleringen i utkomstskyddet för arbetslösa.

7 §. *Tid som berättigar till utbildningsdagpenning.* Utbildningsdagpenning betalas för sådana heltidsstudier i ett avsnitt som avses i 5 §, för utbildningshelheten och för högst

500 dagar. Denna maximala utbetalningstid gäller också utbildningsdagpenning som utbetalas på samma nivå som arbetsmarknadsstöd. I 2 mom. bestäms om sammanjämkning av arbetslöshetsdagpenning och utbildningsdagpenning och om den sammanräknade maximibetalningstiden. Utbildningsdagpenningarna räknas med i den maximiutbetalningstiden, som är 500 betalningsdagar. Arbetslöshetsdagpenningens och utbildningsdagpenningens sammanräknade maximitid skall enligt förslaget vara 586 dagar, vilket har motiverats med att utbildning som ger rätt till utbildningsdagpenning kan påbörjas tidigast efter en arbetslöshet på 86 dagar.

Arbetslöshetsdagpenningens och utbildningsdagpenningens sammanräknade maximitid skall gälla situationer där utbildning som en arbetslös med dagpenning har inlett under de första 500 arbetslöshetsdagarna och som fortsätter efter dessa 500 dagar. Den sammanräknade maximitiden kan komma i fråga endast när en arbetslös då utbildningen börjar ännu har rätt till arbetslöshetsdagpenning för minst en dag. Om en arbetslös när utbildningen börjar får arbetsmarknadsstöd, betalas utbildningsdagpenningen i sin helhet till samma belopp som arbetsmarknadsstödet. Den sammanräknade maximitiden förlänger inte heller maximibetalningstiden 500 dagar för arbetslöshetsdagpenningen. Om en person efter det utbildningen avslutats på nytt blir arbetslös, betalas till honom arbetslöshetsdagpenning endast om 500 betalningsdagar inte har uppfyllts av utbildningsdagpenningen och arbetslöshetsdagpenningen sammanräknade.

Att den sammanräknade maximitiden uppfylls hindrar inte att utbildningsdagpenning betalas, men de återstående utbildningsdagpenningarna betalas på samma nivå som arbetsmarknadsstödet. Om t.ex. till en person har betalats arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten för 300 dagar innan utbildningen inleds, betalas till honom utbildningsdagpenning på samma nivå som utkomstskyddet i ytterligare 286 dagar, varvid den sammanräknade maximibetalningstiden för arbetslöshetsdagpenningen och utbildningsdagpenningen, 586 dagar, uppfylls. När utbildningen fortsätter har personen rätt att för de återstående 214 dagarna få arbetsmarknadsstöd på samma nivå som arbetsmarknadsstödet.

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetsmarknadsstöd har

en heltidsstuderande inte rätt till arbetslöshetsförmåner heller under ferieperioder mellan studier. Då det inte heller annars är ändamålsenligt att studerande under läroanstaltens ferieperioder överförs från ett utkomstskyddssystem till ett annat och detta inte heller uppmuntrar till studier, betalas stöd, på samma sätt som i fråga om studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, också för ferieperioder under utbildningstiden. På motsvarande sätt inräknas ferieperioderna i den maximitid för vilken stöd betalas.

8 §. *Studerandenas skyldigheter.* I paragrafen föreslås bestämmelser om skyldighet för studerandena att delta i utbildningen samt om när utbildningen skall anses ha avbrutits.

En förutsättning för att stöd skall betalas är att studeranden regelbundet deltar i utbildningen och att han har framgång i sina studier. Om en studerande inte deltar i utbildningen, avbryter andra läroanstalter än högskolor utbildningen, varvid också utbetalningen av stödet upphör.

I 3 mom. finns en grundläggande bestämmelse om när utbildningen skall anses ha avbrutits. Om en studerande är frånvarande från utbildningen enligt utbildnings- eller undervisningsplanen eller om han annars försummar studierna i så väsentlig mån att det är uppenbart att han inte kan klara av studierna på ett godtagbart sätt, skall läroanstalten betrakta utbildningen som avbruten. Det avgörande är om studeranden trots eventuell frånvaro kan klara av studierna, inte frånvaron i sig. På grund av de olika utbildningsformernas särdrag och de olika sätten för anordnandet av utbildningen kan det inte genom allmänna regler fastställas när utbildningen i respektive fall skall anses ha avbrutits. Eftersom det i de bestämmelser som gäller läroanstalterna under offentlig tillsyn och i deras ordningsregler finns föreskrifter som gäller studerandenas skyldigheter, skall dessa givetvis också tillämpas på de studerande som avses i denna proposition.

Vid universiteten är studierätten i princip obegränsad. Försummande av studierna leder således inte till att utbildningen avbryts genom läroanstaltens försorg. Avsikten är att studiestödsnämnden vid högskolan skall tillstålla arbetslöshetskassan eller Folkpensionanstalten ett utlåtande om studieframgången. Om förfaringssätten i anslutning till avgivandet av utlåtandet och om när studieframgången skall anses tillräcklig bestäms

genom förordning.

9—11 §. *Studerandens skyldighet att lämna uppgifter. Läroanstaltens skyldighet att lämna uppgifter. Arbetskraftsbyråns skyldighet att lämna uppgifter.* I paragraferna föreslås bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter. De som betalar stöd under utbildningstiden måste få kännedom om sådana förändringar i utbildningsförhållandena som inverkar på utbetalningen. Därför föreslås det bestämmelser om skyldighet för såväl studerandena som arbetskraftsbyråerna och läroanstalterna att lämna uppgifter.

Enligt lagförslaget 9 § skall en studerande lämna den som betalar stödet under utbildningstiden upplysningar om de inkomster som inverkar på stödets storlek och om förändringar i dessa samt lämna andra uppgifter som behövs för utbetalningen av stödet. Studeranden skall till sin ansökan foga ett av läroanstalten bestyrkt intyg över att utbildning inleds. En studerande skall också på förhand underrätta den som betalar stödet om att utbildningen avbryts. Läroanstalten har till uppgift att bedöma om utbildningen uppfyller de i 5 och 6 § bestämda villkoren. Läroanstalten skall ge studeranden intyg om detta samt om att han godkänts till studier och om inledande av studierna.

Läroanstalten skall underrätta arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten om studerande som avbryter utbildningen eller vilkas utbildning man har beslutat avbryta. För detta ändamål skall den som betalar stöd i form av massutlämnande tillstålla läroanstalten uppgifter om de studerandes namn och personbeteckningar som har beviljats stöd för studier vid läroanstalten i fråga.

En studerande skall till arbetskraftsbyrån inlämna intyg av läroanstalten om godkännande till studier, om att utbildning inletts samt om att utbildningen uppfyller de i 5 och 6 § bestämda villkoren. Enligt lagens 11 § skall arbetskraftsbyrån vidare lämna den som betalar stöd motsvarande uppgifter och om personen när utbildningen inleds är arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå.

12 §. *Finansieringen av utbildningsdagpenningen.* Utbildningsdagpenning skall finansieras på samma sätt som arbetslöshetsförmånerna på motsvarande nivå. De utbildningsdagpenningar som skall betalas på samma nivå som arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen skall betalas av statens medel. De utbildningsdagpenningar som betalas på

utkomstskyddets nivå skall finansieras med iakttagande av den för dagpenningen avvägd enligt förtjänsten för ett vart år bestämda finansieringsfördelningen mellan statsandelen, arbetslöshetskassornas centralkassas andel och arbetslöshetskassornas medlemmars andel. Paragrafen innehåller en hänvisning i saken till 6—8 kap. arbetslöshetskasselagen.

13 §. *Tillämpning av hänvisningsbestämmelser på annat ställe i lag.* På utbildningsdagpenning skall tillämpas samma bestämmelser som tillämpas på arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och på arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd. Paragrafen innehåller en allmän hänvisningsbestämmelse om detta. Därav följer till exempel att den tid för vilken utbildningsdagpenning betalas på samma nivå som förtjäntdagpenningen skall ge rätt till arbetspensioner enligt arbetspensionslagarna. utbildningsdagpenningar som betalas på samma nivå som arbetslöshetsdagpenningen och arbetsmarknadsstödet skall fortsätta den i arbetspensionslagarna avsedda kommande tiden, dvs. de skall inte beaktas vid beräkning av den s.k. efterkarenstiden på 360 dagar efter arbetsförhållandets slut.

Den tid för vilken utbildningsdagpenning har betalats skall enligt 16 § 9 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte öka det arbetsvillkor som utgör villkor för grunddagpenning eller enligt förtjänsten avvägd dagpenning.

14 §. *Närmare bestämmelser.* Det föreslås att närmare bestämmelser om verkställigheten skall meddelas genom förordning.

15 §. *Ikraftträdelse.* Det föreslås att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1998. Lagen skall tillämpas på utbildning som börjar den 1 augusti 1998 eller därefter. Eftersom utbildningsdagpenningarna räknas med i maximibetalningstiden för arbetslöshetsdagpenningen, föreslås att i ikraftträdelsebestämmelsen tas in en övergångsbestämmelse om maximibetalningstiden för deras vidkommande som inleder till utbildningsdagpenning berättigande studier under 1998. Enligt förslaget skall till den som har rätt till dagpenning avvägd enligt förtjänsten betalas utbildningsdagpenning på samma nivå som utkomstskyddet för ytterligare 100 dagar.

1.2. Lagen om studiestöd

6 §. *Begränsningar i fråga om studiestödet.*

Det föreslås att paragrafens 14 punkt ändras så att också utbildningsdagpenningen, som betalas för stödande av arbetslösas frivilliga studier skall vara en förmån som förhindrar studiestöd.

2. Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av utbildningsdagpenningen utfärdas enligt förslaget genom förordning. Genom förordningen bestäms närmare bland annat om sammansättningen av den nämnd som skall inrättas i samband med utbildnings- och avgångsbidragsfonden, dess uppgifter samt om de ärenden i vilka de som verkställer utbildningsdagpenningen skall begära utlåtande av nämnden.

På samma sätt som vid verkställigheten av utkomstskyddet för arbetslösa kunde social- och hälsovårdsministeriet meddela allmänna anvisningar i syfte att skapa ett enhetligt förfarande vid beviljande och utbetalning. Arbetsministeriet skall ge arbetskraftsbyråerna anvisningar om uppgifterna i samband med verkställigheten av utbildningsdagpenningen. Undervisningsministeriet skall med-

dela anvisningar om urvalsförfarandet och inriktningen av utbildningen.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1998. Utbildningsdagpenningen betalas för stödande av arbetslösas frivilliga studier som inleds den 1 augusti 1998 eller därefter.

En tillräckligt tidig ikraftträdelsepunkt för början av de studier som ger rätt till stöd medger tillsammans med effektiv information att systemet genomförs med full effekt ända från början. Lagen skall vara i kraft när urvalsförfarandet, bland annat gemensam ansökan, pågår för den utbildning som börjar höstterminen 1998. Ett snabbt genomförande med full effekt eftersträvas också genom den övergångsbestämmelse som gäller ikraftträdandet och enligt vilken till den som inleder studier höstterminen 1998 betalas utbildningsdagpenning på samma nivå som utkomstskyddet för ytterligare 100 dagar.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om stödjande av arbetslösas frivilliga studier**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Enligt denna lag betalas för tryggande av utkomsten under utbildningstiden stöd till en i Finland bosatt arbetslös som söker sig till frivillig utbildning som främjar hans yrkesfärdigheter.

2 §

Verkställighet

Den allmänna ledningen, styrningen och utvecklingen av stödet under utbildningstiden hör till vederbörande ministerium. Den i denna lag avsedda utbildningen finansieras och ordnas inom vederbörande ministeriums förvaltningsområde.

Folkpensionsanstalten och de arbetslöshetskassor som avses i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) sköter beviljandet och utbetalningen av stödet under utbildningstiden. Den i lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990) avsedda utbildnings- och avgångsbidragsfonden deltar i verkställigheten av stödet så som närmare bestäms genom förordning.

3 §

Utbildningsdagpenning

En studerande har rätt till utbildningsdagpenning enligt vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) bestäms om arbetslöshetsdagpenning eller om arbetsmarknadsstöd i lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993). Bestämmelserna i 7—11 och 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i 17—20 och 24—27 § lagen om arbetsmarknadsstöd tillämpas dock inte på utbildningsdagpenningen under den utbildningstid som avses i denna lag.

Utbildningsdagpenning söks och betalas för hela utbildningstiden. I övrigt tillämpas på förfarandet vid ansökan, beviljande och ändringssökande, som gäller utbildningsdagpenning, vad som bestäms om arbetslöshetsdagpenning i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och om arbetsmarknadsstöd i lagen om arbetsmarknadsstöd.

4 §

Förutsättningar för erhållande av stöd

Rätt till utbildningsdagpenning har den som påbörjar sådan utbildning på heltid som främjar hans yrkesfärdigheter. Rätt till stöd har också den som på heltid återupptar sådana studier som främjar yrkesfärdigheterna och som avbrutits innan han blev arbetslös.

Förutsättningar för erhållande av stöd är dessutom att sökanden när utbildningen inleds:

1) är arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå;

2) under de omedelbart föregående 12 månaderna fått arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd för minst 86 arbetslöshetsdagar; samt

3) under de omedelbart föregående 15 åren har sammanlagt minst 10 år utfört sådant arbete som ger rätt till i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) avsedd grundpension eller annan med den jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande; när tiden beräknas beaktas också arbete som sökanden har utfört innan han har fyllt 23 år.

Arbetet kan räknas till godo endast en gång när den i 2 mom. 3 punkten avsedda tiden beräknas. Om sökanden har fått stöd enligt lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997), räknas endast tid efter det stödet mottagits med i arbetstid som avses i 2 mom. 3 punkten.

5 §

Utbildning som främjar yrkesfärdigheterna

Som utbildning som främjar yrkesfärdigheterna betraktas utbildning som omfattar minst 20 studieveckor i en följd och som ordnas vid en läroanstalt under offentlig tillsyn, då utbildningen

1) leder till yrkesinriktad grundexamen, examen på institutsnivå eller yrkeshögskoleexamen,

2) utgör förberedelse för yrkes- eller specialyrkesexamen eller yrkesinriktad grundexamen som avläggs som fristående examen, eller,

3) när det gäller den som tidigare har siktat in sig på lägre eller högre högskoleexamen men som har avbrutit dessa studier före sin arbetslöshet enligt 4 § 2 mom. 2 punkten, leder till samma examen.

Om avsaknad av allmänbildande utbildning utgör ett hinder för sysselsättning eller deltagande i yrkesutbildning och behovet av utbildning fastställts i en sådan arbetsansökningsplan som avses i 10 c § lagen om arbetskraftsservice (1005/1993), jämställs fullgörandet av grundskolans lärokurs eller slutförandet av gymnasiets lärokurs med utbildning enligt 1 mom.

Som utbildning som främjar yrkesfärdigheterna betraktas också

1) tilläggsutbildning som omfattar minst 20 studieveckor och som avses i lagen om finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning (1138/1996), som länsstyrelserna anskaffar och som ordnas vid en läroanstalt under offentligt tillsyn;

2) i lagen om yrkesutbildning (/) avsedd hushållsundervisning i minst 20 studieveckor som ordnas på annat sätt än som yrkesinriktad grundutbildning samt förberedande och rehabiliterande undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande; samt

3) specialiseringsstudier i minst 20 studieveckor som ordnas såsom påbyggnadsexamina vid yrkeshögskolor och universitet.

6 §

Studier på heltid

I fråga om utbildning på heltid gäller det som bestäms i lagen om studiestöd (65/1994) och med stöd av den.

7 §

Tid som berättigar till utbildningsdagpenning

Utbildningsdagpenning betalas för utbildningstiden och även för ferieperioderna under utbildningen för högst fem dagar i veckan. Utbildningsdagpenning betalas för högst 500 dagar.

De betalda utbildningsdagpenningarna räknas till maximitiden om 500 dagar för arbetslöshetsdagpenningen enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Det sammanräknade antalet i utbildningsdagpenning och arbetslöshetsdagpenning betalda ersättningsdagarna kan vara högst 586 dagar.

8 §

Studerandens skyldigheter

En studerande skall regelbundet delta i utbildningen enligt utbildnings- eller undervisningsplanen.

För att behålla rätten till stöd skall studeranden ha framgång i sina studier. Genom förordning bestäms om när framgången i studier vid högskola skall anses tillräcklig.

Om en studerande har varit frånvarande från utbildningen enligt utbildnings- eller undervisningsplanen så att det är uppenbart att han inte kan klara av studierna enligt planen på godtagbart sätt eller om han annars väsentligen har försummat studierna, skall utbildningen anses ha blivit avbruten.

9 §

Studerandens skyldighet att lämna uppgifter

En studerande skall lämna arbetskraftsbyrån intyg av läroanstalten över godkännande till utbildning, inledande av utbildningen och om att utbildningen motsvarar förutsättningarna enligt 5 och 6 §.

Studeranden skall lämna den som betalar stödet upplysningar om de inkomster och förändringar som inverkar på stödets storlek och om när utbildningen inleds och avbryts och andra uppgifter som behövs för utbetalningen av stödet.

10 §

Läroanstaltens skyldighet att lämna uppgifter

Läroanstalten ger studeranden ett intyg över godkännande till utbildning, inledande av utbildningen och över att utbildningen uppfyller förutsättningarna enligt 5 och 6 §.

Läroanstalten skall utan dröjsmål underätta den som betalar stödet om att utbildningen har avslutats eller avbrutits. Studeranden skall innan betalaren underrättas ges tillfälle att inkomma med en utredning i saken.

För fullgörande av skyldigheten enligt 2 mom. tillställer arbetslöshetskassan och folkpensionsanstalten läroanstalten i form av massutlämnande uppgifter om de studerandes namn och personbeteckningar som har beviljats utbildnings- eller arbetsmarknadsstöd med stöd av denna lag.

11 §

Arbetskraftsbyråns skyldighet att lämna uppgifter

Arbetskraftsbyrån skall lämna den som betalar stöd upplysningar om dem som inlett utbildning och om huruvida villkoren enligt 4 § 2 mom. 1 punkten samt 5 och 6 § är uppfyllda.

12 §

Finansieringen av utbildningsdagpenningen

De kostnader som utbildningsdagpenningen medför för arbetslöshetskassorna och folkpensionsanstalten finansieras med iakttagande av vad som i 6—8 kap. lagen om arbetslöshetskassor och 37 § lagen om ut-

komstskydd för arbetslösa bestäms om arbetslöshetsdagpenning samt vad som i 4 § lagen om arbetsmarknadsstöd bestäms om arbetsmarknadsstöd.

13 §

Tillämpningen av hänvisningsbestämmelser på annat ställe i lag

Om det på annat ställe i lag eller i bestämmelser som meddelats med stöd av lag hänvisas till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd, skall hänvisningen anses avse stöd enligt denna lag, om något annat inte följer av denna lag.

14 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag meddelas vid behov genom förordning.

15 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1998. Lagen tillämpas på utbildning som börjar den 1 augusti 1998 eller därefter.

Utän hinder av vad som i 7 § bestäms om tiden för utbildningsdagpenning, betalas utbildningsdagpenning till dem som har rätt till dagpenning avvägd enligt förtjänsten, för ytterligare 100 dagar, om han före den 31 december 1998 inleder utbildning som avses i denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 6 § lagen om studiestöd**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 6 § 14 punkten, sådan den lyder i lag 710/1997, som följer:

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

14) får sådant stöd under utbildningstiden som avses i lagen om stödjande av långtids

arbetslösas frivilliga studier (709/1997) eller utbildningsdagpenning enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (/1997).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Helsingfors den 31 oktober 1997

Republikens President**MARTTI AHTISAARI**Minister *Terttu Huttu-Juntunen*

2.

Lag**om ändring av 6 § lagen om studiestöd**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 6 § 14 punkten, sådan den lyder i lag 710/1997, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

Studiestöd beviljas inte den som

14) får sådant stöd under utbildningstiden som avses i lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997).

14) får sådant stöd under utbildningstiden som avses i lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) *eller utbildningsdagpenning enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (/1997).*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

